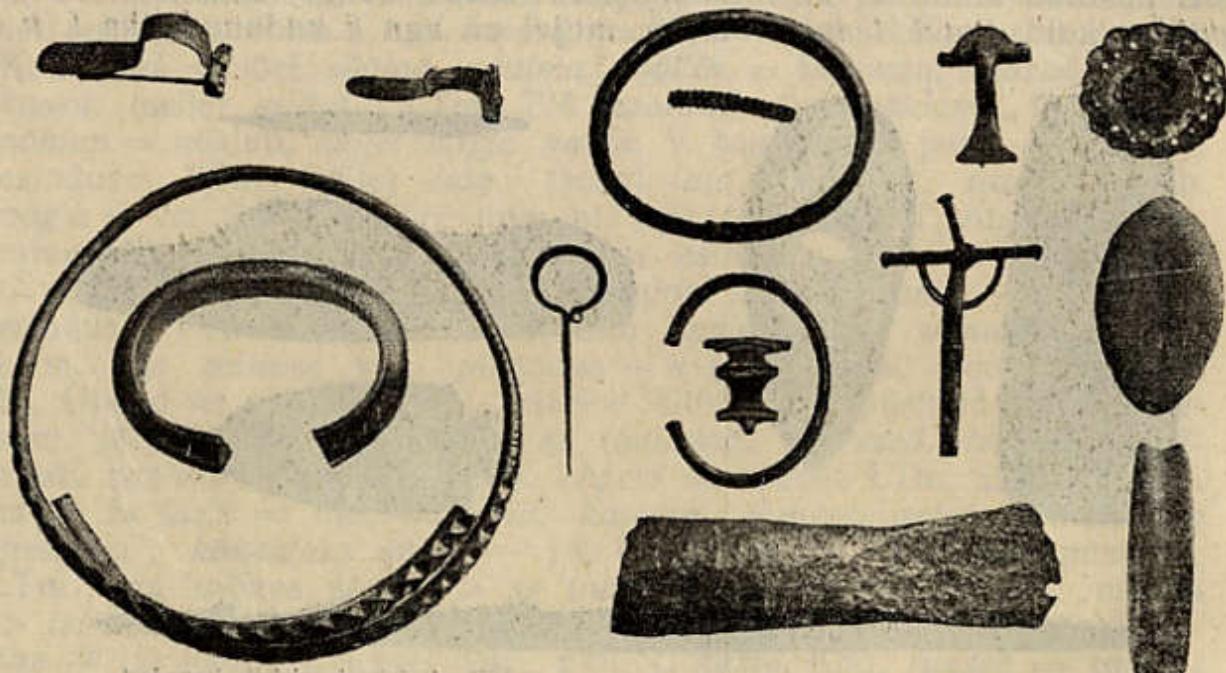

suruvad, TM *saan arvo*, R *survava* = suruvad. — 30. PTm² ala iseloomustab esimese silbi õ sõnus, kus mujal o: Ida-L. õstab *kõhe*, *kõlm kõrda*, õdra õrass, Kod. õskan, õja. — 31. Pikk a ja pikk ã on diftongunud PTm. põhjapools. osas: L *voatab*, *koarn*, *voavapuu* = haavap., *peale*, *reagime*, *eal* = hääl, *jaar* ehk *ear* = äär, Kod. *piä*, *siäsk*: *siäsed*; lõuna pool on aga aa ja ää püsinvud (MM siiski *pial*). — 32. Pikk üü on muutunud üi-ks kas mõlemas või ainult tugevas astmes nii PTm. kui ka LTm. alal: L *küts*: *küüned*. A *kütindl*, Kod. *püidnud*: *püüdän*, *küit*: *küüdo*, TM *üibimä*, müir: *müiri*, P *püidmä*, *rüebätä*, R *üibunu*. — 33. Pikad e, õ, o on muutumata püsinvud mõlemas astmes PTm¹ ja osalt ka PTm² alal (*reede*, *veereb*, *loom*,

Ülikooli Arheoloogiakab. kogudest.

32. joon. Vanema raua-aja muinasleide. Pahemal ülal on 2 niinim. silm-sõlge, nende all kaelavõru ja selle sees käevõru (höbedast, Nõo kih. Kardla leist). keskel on nõel rõivaste kinnitamiseks ja 2 käevõru; alumise sees on niinim, oksastatud sõlg, filemises — pronkstraadist spiraaltaruke, missuguseid kanti nõörile aetult kaela-ehetena, koeti rõivasse jne.; neist paremale on ülal niinim „peakilpsõlg“, selle all ambsõlg, selle kõrval aga ümmargune ketassõlg, värvilise emailiga ilustatud; paremal ääres on pikergune tulusekivi ja selle all nurgas samasugune kivi serviti — seda kivi tarvitati tulelöömiseks tulekivi vastu, enne kui tarvitusele tuli tuluseraud; keskel all on rauast putkkirves ehk kelt, mida tarvitati kövera (adrakure-kujulise) varre otsas.

Sõled, nõel ja 2 käevõru on pronksist.

vöödid); PTm² alal on paiguti pikad e, õ, o diftongunud: Kod. *liäme* = leeme, *siäned* = seened, *vüadilised* (: *vüü* = vöö), *luamad* = loomad; tugevas astmes on nimetatud pikad vokaalid muutunud vastavalt pikkadeks i, ü, u-ks ehk neile lähisteks vokaalideks: Kod. *liim* leem, *siini* = seeni, *vüü* = vöö, *luum* = loom, P *süümä* = sööma, TM *roög*, *pööl*, *veér* (: *veeren*), R *koök*. — 34. i ja u lõpulised diftongid on muutunud nõrgas astmes tervel Tm.: L, Ä *eenad* = heinad, L *lääla* = läila, MM *leeva* = leiva, Kod. *paese*, *säänas*, TM *taenass*,